

Rigsombudsmanden i Grønland

Samtlige ministerier mv.

Dato: 4. december 2006

J.nr.: 323-0001

Indberetning november 2006

Politiske forhold.

Landstingets Efterårssamling 2006.

Landstinget afsluttede sin efterårssamling 2006 den 15. september 2006. Der er indberettet særskilt og dagligt fra landstingssamlingen. Derfor indeholder min månedsindberetning ikke emner fra landstingssamlingen. Landstingssamlingen var naturligt den væsentligste politiske begivenhed, mens denne stod på.

Vælgerundersøgelse.

HS Analyse har for avisen Sermitsiaq foretaget en vælgeranalyse i begyndelsen af november 2006. Ifølge undersøgelsen ville et landstingsvalg nu kun give små udsving i forhold til landstingsvalget for et år siden.

Partier	2006	2005	+/-
Atassut	20,7	19,3	+1,4
Demokraterne	22,1	23,0	-0,9
Inuit Ataqatigiit	24,6	22,7	+1,9
Kandidatforbundets Parti	5,3	4,1	+1,2
Siumut	27,3	30,9	-3,6
	100,0	100,0	0

Strukturreform i den offentlige sektor.

Landstinget behandlede under efterårssamlingen 2006 landsstyrets beslutningsforslag om en strukturreform i den offentlige sektor i Grønland, jf. min indberetning af 15. november 2006. I den politiske proces tegner der sig blandt kommunerne p.t. et billede af den fremtidige kommunale struktur, hvor der etableres 4 storkommuner i Vestgrønland:

"Nordgrønlands Kommune", bestående af samtlige nuværende kommuner fra Kangaatsiaq i syd til Qaanaaq i nord.

"Midtgrønlands Kommune", bestående af Sisimiut og Maniitsoq kommuner.

"Hovedstadskommunen", bestående af Nuuk, Paamiut og Ivittuut kommuner.

"Sydgrønlands Kommune", bestående af Narsaq, Qaqortoq og Nanortalik kommuner.

Det er fortsat ikke klart, hvorledes de 2 østgrønlandske kommuners fremtidige tilhørsforhold vil være.

Demonstration i Nuuk for det grønlandske folks ejendomsret til undergrunden.

Der blev den 15. november 2006 gennemført en demonstration i Nuuk, med den lille plads foran rigsombudets indgangsparti som mål. Demonstrationens tema var Grønlands ret til undergrunden, i lyset af selvstyrekommissionens arbejde og bestræbelser på at opnå selvstændighed.

Demonstranterne bar fakler og bannere med forskellige slagord. Jeg skønner, at der i alt var ca. 150 deltagere.

Der blev holdt 2 taler: En af selvstændighedsbevægelsen Inussuk's formand Mininnguaq Kleist og en af selvstændighedsforeningen Nammineq's forkvinde Elisabeth Ravn Johansen. Ud over de to selvstændighedsorganisationer var også lønmodtagerorganisationen SIK, arbejdsgiverforeningen NuSuKa, partiet Siumut og Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget repræsenteret ved demonstrationen.

Der var en god stemning. Da talerne var holdt, var demonstrationen slut.

Foto: Benny Kokholm, www.webavisen.gl

Erhverv og Økonomi.

Direktørskifte i Royal Greenland A/S.

På et pressemøde den 1. november 2006 meddelte Royal Greenland, at koncernchef Keld Askær fratræder sin stilling ved årsskiftet.

Keld Askær oplyste i den forbindelse bl.a., at han ønsker igen at bosætte sig i Danmark og gå i gang med andre opgaver. Til udviklingen i Royal Greenland i Keld Askærs tid som koncernchef udtalte han bl.a.:

"Det har været spændende at være med til at gennemføre international vækst. Jeg tror fortsat på, at Royal Greenland har et stort vækstpotentiale, om end jeg gerne havde set en hurtigere fremdrift i privatiseringen af selskabet, end der er mulighed for i øjeblikket."

Keld Askærs fratræden har samtidig aktualiseret en debat om øget brug af grønlandske ledere i især de offentligt ejede virksomheder i Grønland. I den forbindelse har bl.a. Landsstyreformand Hans Enoksen kommenteret, at oplysningen om Keld Askærs fratræden har medført beskyldninger om, at landsstyret blander sig for meget i koncernens daglige drift, og at en såkaldt etnisk udrensning - udrensning af tilkaldte topchefer - er igangsat. Hans Enoksen udtaler i den forbindelse bl.a.:

"Royal Greenland er 100 procent ejet af Grønlands Hjemmestyre - samfundet - og der er derfor intet odiøst i, at ejeren kan fremsætte krav overfor selskabet. Set i forhold til eksportindtægter placerer Royal Greenland sig absolut som det vigtigste selskab i Grønland, og derfor skal spørgsmål omkring mulig privatisering af selskabet vurderes på et velovervejede grundlag.

Der er intet hold i beskyldningerne om Landsstyrets indblanding i Royal Greenlands drift. Landsstyret skal understrege, at bestyrelsen i Royal Greenland er professionel og har den fulde kompetence over de beslutninger, der måtte træffes.

/.../

Spekulationerne omkring ansættelse af en efterfølger til Keld Askær er allerede godt i gang, og det skal understreges, at Landsstyret ikke har planer om at blande sig i den proces. Landsstyret har fuld tillid til, at bestyrelsen vil træffe det bedste valg med at udpege en kompetent og erfaren administrerende direktør, der kan sikre selskabets kurs."

Muligt importforbud i EU mod sælskind fra Grønland.

Jf. tidligere indberetninger i 2006 om forholdet mellem Grønland og EU om sælskind har Landsstyremedlem for Fiskeri, Fangst og Landbrug Finn Karlsen været til møder i EU-kommissionen, med henblik på drøftelse af de igangværende

tiltag i EU til at indføre et forbud mod import af produkter af sælskind fra Grønland.

Grønlands Hjemmestyre oplyser den 28. november 2006, at Landsstyremedlem for Fiskeri, Fangst og Landbrug Finn Karlsen har været i Bruxelles for at redegøre om de faktiske biologiske og socioøkonomiske forhold for sælfangererhvervet. Han har haft drøftelser med to kommissærer og personlige rådgivere for tre bortrejste kommissærer om det forbud mod sælskind, som et flertal i EU-parlamentet har fremsat ønske om.

"Finn Karlsen blev mødt med stor forståelse for Landsstyrets synspunkter og bekymring for fangererhvervets fremtid, hvis et sådant forbud gennemføres. Alle samtalepartnere modtog Landsstyrets hvidbog om forvaltning af sælressourcerne i Grønland.

På møderne drøftedes også Belgiens og Hollands lovforslag om forbud mod sælskind, som efter Landsstyrets opfattelse strider imod både EU's traktat og WTO's handelsregler.

Det forventes, at Kommissionen træffer beslutning om en reaktion på Parlamentets ønsker i den nærmeste fremtid. Det kan imidlertid ikke forventes at sagen om sælskind herefter kan betragtes som afsluttet, idet forskellige grupper i Parlamentet fortsat har behov for yderligere orientering om de faktiske forhold."

Stigende underskud på Grønlands handelsbalance med udlandet.

Grønlands Statistik oplyser i udenrigshandelsstatistikken for 3. kvartal 2006, at handelsbalancen viste et underskud på ca. 1 mia. kr. i perioden 1. – 3. kvartal 2006, hvilket er en forværring på ca. 400 mio. kr. i forhold til samme periode i 2005.

Udviklingen dækker over en stabil eksport og en stigning i importen på 16 pct., hovedsageligt begrundet i en øget værdi af olieprodukter.

Handelsbalancen 1. – 3. kvartal

	2004	2005	2006
	1.000 kr.		
Handelsbalance	-769.641	-599.425	-999.522
Import	2.377.487	2.405.364	2.786.744
Eksport	1.607.847	1.805.940	1.787.222

Befolkningsstatistik.

Grønlands Statistik oplyser i publikationen "Befolkningens bevægelser i 2004" bl.a., at befolkningen i Grønland voksede i løbet af 2004 med 115 personer, så der pr. 1. januar 2005 boede 56.969 personer i Grønland.

Ses der på udviklingen i befolkningen siden 1961, har der været et konstant fødselsoverskud gennem perioden. Dette fødselsoverskud har generelt været faldende over tid.

Det ses endvidere, at andelen af ikke-naturlige dødsfald er på ca. 20% af det samlede antal dødsfald i 2004. Ikke-naturlige dødsfald er en samlet betegnelse for drab, selvmord og ulykkestilfælde. Næsten 4 gange så mange mænd som kvinder døde en ikke-naturlig død i 2004. Det er unge mænd mellem 15 og 24 år, der oftest dør en ikke-naturlig død. Blandt mænd født i Grønland skyldtes 27 pct. af alle dødsfald drab, selvmord eller ulykke i 2004.

Trafik og Infrastruktur.

Lavere fragtrater fra 2007.

Grønlands Hjemmestyre oplyste den 6. november 2006, at besparelser som følge af et i 2006 gennemført udbud af basishavn i Danmark for Grønlandstrafikken skal resultere i lavere fragtrater fra 2007.

Landstyret har besluttet, at en besparelsen på 10,5 millioner kr. fordeles med 3 millioner kr. til stykgods og 7,5 millioner kr. til hele containere. Besparelsen fordeles med samme procentsats til hhv. fryse- og almindeligt gods. Det betyder i praksis, at kunderne vil spare 277 kr. på fragten af en almindelig container og 797 kr. på en frysecontainer. De nye fragtrater skal træde i kraft den 1. januar 2007.

Planer om et kommunikations-søkabel.

På IT- og telefoniområdet er Grønland forbundet til resten af verden via satellitforbindelser. Dette vurderes som ganske omkostningskrævende samtidig med, at det giver begrænsninger i kapaciteten, specielt til datakommunikation.

Grønlands Hjemmestyre oplyser den 22. november 2006, i forbindelse med en konference i Nuuk om "Grønland på nettet", at Tele Greenland's adm. direktør Brian Buus Pedersen finder, at "...vi er tvunget til at koble Grønland til omverdenen med et søkabel. Spørgsmålet er, hvornår man vil være rede til at tage de økonomiske konsekvenser, da det vil komme til at koste mange millioner kroner".

Tele Greenland oplyser, at man er langt i processen omkring vurderinger af en eventuel tilkobling med et søkabel. I december måned vil Tele Greenlands bestyrelse blive præsenteret for nogle overvejelser, der viser økonomiske muligheder ved oprettelse af sådan en linie. I sommeren 2007 er der planer om havbundsundersøgelser for at vurdere, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt at

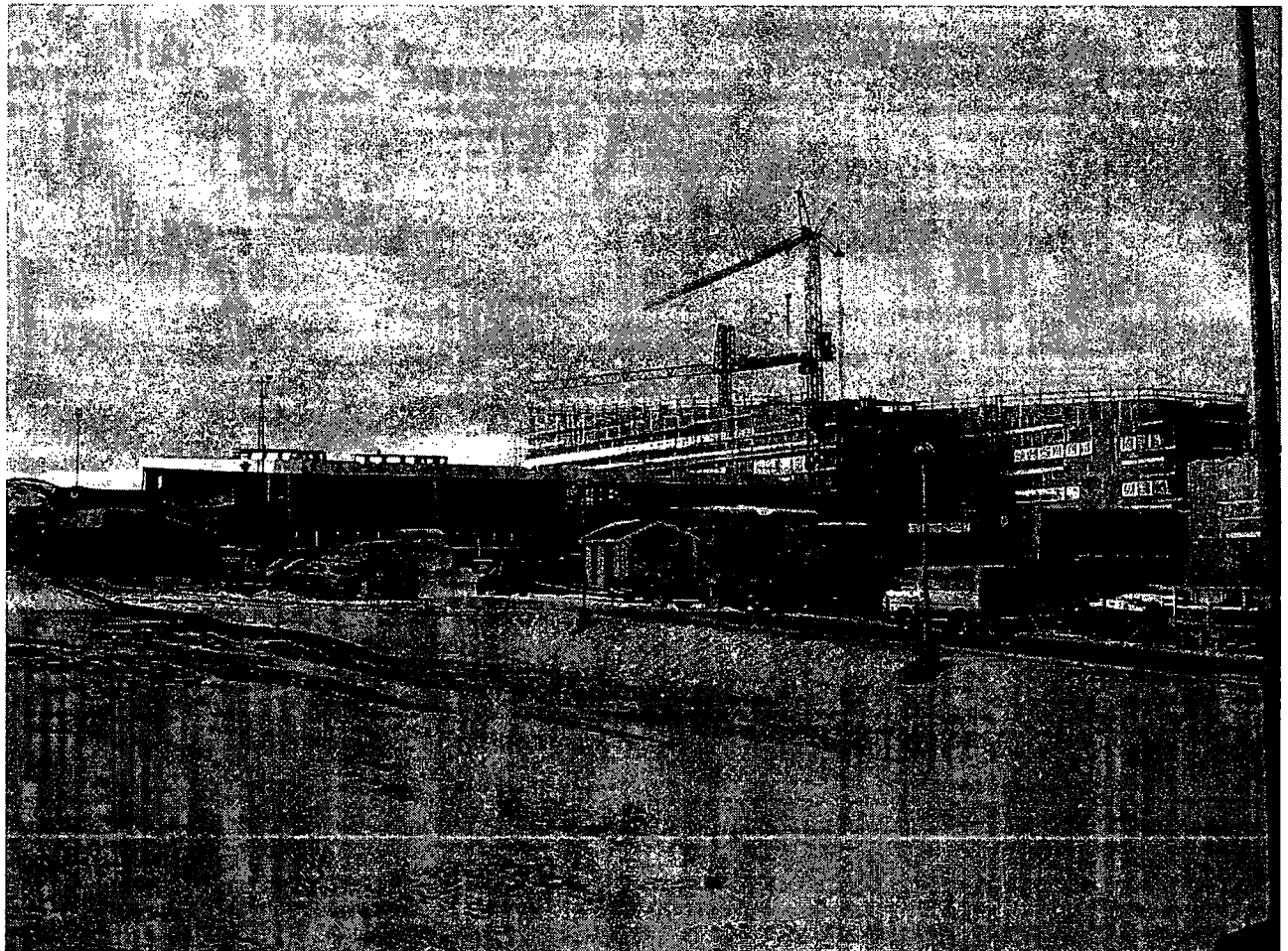
placere søkablet. Derudover vil hensigtsmæssigheden med en forbindelse enten med Island eller Canada eller begge lande blive vurderet.

Uddannelse, Kultur og Sprog.

Rejsegilde for Ilimmarfik.

Mandag den 13. november 2006 blev der holdt rejsegilde for Grønlands kommende universitetspark "Ilimmarfik" i Nuuk.

I forbindelse med rejsegildet blev det oplyst, at byggeriet skrider planmæssigt frem. Universitetsparken til 186 millioner kroner forventes at stå endeligt klar i 2007. Det 7800 kvadratmeter store byggeri skal rumme syv uddannelser og institutioner.

Andet.

Tidligere landsrådsformand og landstingsformand Lars Chemnitz døde lørdag den 18. november 2006 efter længere tids sygdom. Han blev 81 år.

Lars Chemnitz blev medlem af landsrådet i 1967 for partiet Atassut og var formand for landsrådet fra 1971 til 1979. Efterfølgende var Lars Chemnitz i flere omgange medlem af landstinget og han var formand for landstinget fra 1989 til 1991.

I forbindelse med Lars Chemnitz's bortgang udtalte Formand for Grønlands Landsting Jonathan Motzfeldt bl.a.:

"Hans virke for Grønland har gjort ham til forbillede for mange tidligere og nuværende politikere, ligesom Lars Chemnitz overalt i Grønland fortsat har nydt respekt efter sin udtræden af aktiv politik i 1995.

/.../

Lars Chemnitz ville udvikle vort land og forfulgte altid målrettet sine politiske visioner. Som os andre politikere ønskede også han en hurtig udvikling af Grønland, og værdien af hans bidrag til udviklingen kan ikke sættes for højt. Han arbejdede imidlertid altid under mottoet, at man skal skynde sig langsomt (festina lente). Hans beslutninger blev truffet efter grundige overvejelser og aldrig forhastet."

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller